

**1η Τακτική Πανηγυρική Σύνοδος
της 9ης Θητείας της Κυπριακής Παιδοβουλής
Τετάρτη 20 Νοεμβρίου 2019, 10.00 πμ, Βουλή των Αντιπροσώπων, Λευκωσία**

**Έκθεση της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Πάφου
για το Θέμα που τιτλοφορείται
«Η σημασία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας στην μείωση της Παιδικής Φτώχειας»**

Η κοινωνία της Κύπρου βρίσκεται αντιμέτωπη με πρωτοφανείς προκλήσεις. Η παιδική φτώχεια είναι ένα μείζον θέμα που πρέπει να απασχολεί όλους. Η αύξηση του πληθυσμού, οι μεταβαλλόμενες οικογενειακές δομές, η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού μεταναστών από ευρωπαϊκές και άλλες χώρες, και η αύξηση της ανεργίας λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, επιβαρύνουν την κοινωνική συνοχή και επιδρούν αρνητικά και στη ζωή των παιδιών. Η κατάσταση αυτή καθιστά το θέμα της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και κατ' επέκταση του κοινωνικού αποκλεισμού ως μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε και ως κυρίαρχη προτεραιότητα στις πολιτικές και τα μέτρα παρέμβασης του Κράτους.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας διαδραματίζουν σοβαρό ρόλο για όλα τα κοινωνικά θέματα. Η διαδικασία κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει θέσει τρεις τομείς προτεραιοτήτων που αφορούν αρχικά την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την εξασφάλιση επαρκών και βιώσιμων πόρων ζωής για όλα τα παιδιά. Δομικά, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας εξετάζουν και προσπαθούν να καταπολεμήσουν την Παιδική Φτώχεια λαμβάνοντας μέτρα κυρίως στον συγκεκριμένο τομέα της Οικογένειας και του Παιδιού.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας λαμβάνουν τα εξής μέτρα για να καταπολεμήσουν την Παιδική Φτώχεια σήμερα, είτε αφορά γηγενή ή μη παιδιά¹:

➤ **Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα**

Στις 10 Ιουλίου 2014 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε το νομοσχέδιο που κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) με τίτλο «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος του 2014», που αφορά στην εφαρμογή ενός νέου συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, ώστε να διασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης για κάθε οικογένεια που πληροί συγκεκριμένα κριτήρια.

¹Όλες οι πληροφορίες για τις δράσεις που παρέχουν οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν παρθεί από την ιστοσελίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, από σχετικά άρθρα που αφορούν το θέμα και από κοινωνικό λειτουργό των υπηρεσιών από τον οποίο ζητήσαμε πληροφορίες.

Εδώ αξίζει να αναφέρουμε ότι, αν και το συγκεκριμένο μέτρο είναι καλό, τα ποσά που διατίθενται είναι μικρά και επομένως δεν εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση ούτε «βγάζουν» τα άτομα από τη φτώχεια.

➤ **Η αναδοχή παιδιών σε οικογένειες**

Η αναδοχή παιδιών είναι ένας κοινωνικός θεσμός προστασίας παιδιών ηλικίας 0-18 χρόνων, που εφαρμόστηκε στην Κύπρο για πρώτη φορά το 1956, όταν ψηφίστηκε ο Περί Παίδων Νόμος, Κεφ. 352 και εφαρμόζεται μέχρι σήμερα. Ο Περί Παίδων Νόμος δίδει το δικαίωμα στον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας να αναλαμβάνει τη νομική φροντίδα παιδιών που έχουν ανάγκη φροντίδας και προστασίας, είτε με την συγκατάθεση των γονιών, είτε ύστερα από απόφαση του Δικαστηρίου. Όταν γνωστοποιηθούν περιπτώσεις, όπου γονείς δεν είναι σε θέση να φροντίζουν και να ικανοποιούν τις βασικές ανάγκες διαβίωσης των παιδιών τους, οι υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αναλαμβάνουν να αναθέσουν τη φροντίδα των παιδιών σε ανάδοχες οικογένειες για βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο χρονικό διάστημα, μέχρι να μπορεί η βιολογική οικογένεια να φροντίζει ξανά τα παιδιά, βάσει της πρόνοιας του νόμου.

Στους ανάδοχους γονείς καταβάλλονται επίσης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας μηνιαία τροφεία, τα οποία καλύπτουν διαμονή, ένδυση, υπόδηση, διατροφή, φροντίδα καθώς και άλλα έκτακτα χορηγήματα για ανάγκες όπως προσωπικά μικροέξοδα, οδοιπορικά, πανάκια, φροντιστήρια και καλλιέργεια ειδικού ενδιαφέροντος.

➤ **Ο θεσμός Παιδοκομικών Σταθμών/Παιδικής Στέγης/Εφηβικών Ξενώνων**

Παιδιά, γηγενή και μη, οικογενειών με δεκάδες προβλήματα, οι οποίες αδυνατούν να τα φροντίσουν σωστά, βρίσκουν μια προσωρινή οικογένεια σε παιδοκομικούς σταθμούς, στις στέγες ανηλίκων και γονείς στα πρόσωπα των λειτουργών Κοινωνικής Ευημερίας που είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα τους. Εκείνη τη φροντίδα που αρκετά παιδιά στην Κύπρο απολαμβάνουν, θεωρώντας τη δεδομένη. Πριν προλάβουν να αρθρώσουν σωστά τις πρώτες και πιο συχνές λέξεις στη ζωή ενός ανθρώπου, που δεν είναι άλλες από το «μαμά» και «μπαμπά», κάποια παιδιά αναγκάζονται να ζήσουν μακριά από τα πρόσωπα που τα έφεραν στον κόσμο, να ζουν στις παιδικές στέγες και να βλέπουν στο πρόσωπο των κοινωνικών λειτουργών τον «προσωρινό» πατέρα και «προσωρινή» μητέρα.

Τα παιδιά διαμένουν στις Παιδικές Στέγες μέχρι να συμπληρώσουν το 13^ο έτος της ηλικίας τους. Στη συνέχεια μεταφέρονται σε εφηβικό ξενώνα ή σε ξενώνα νεανίδων - ανάλογα με το φύλο τους - μέχρι την ενηλικίωσή τους. Οι αριθμοί των νέων που ζουν

σήμερα σε ξενώνες δεν είναι σταθεροί καθώς κάποιοι έφηβοι φεύγουν και έρχονται άλλοι.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να μείνουν στον ξενώνα και μετά την ενηλικίωσή τους, αν το επιθυμούν. Δεν θα τα διώξει κανείς επειδή μεγάλωσαν. Όσοι μάλιστα επιθυμούν να σπουδάσουν ή να ενοικιάσουν κάποιο διαμέρισμα, έχουν τη στήριξη των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

- **Ενέργειες Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για παιδιά μετανάστες / πρόσφυγες**
Σύμφωνα με το Σχέδιο «Ναυκράτης», τα παιδιά μετανάστες / πρόσφυγες οδηγούνται στο Κέντρο Προσωρινής Υποδοχής «Πουρνάρα» στην Κοκκινοτριμιθιά, όπου διαμένουν υποχρεωτικά για τρεις μέρες, ούτως ώστε να πραγματοποιηθούν οι ιατρικές εξετάσεις, δακτυλοσκόπηση, διερεύνηση ταξιδιωτικών και άλλων εγγράφων, υποβολή αιτημάτων διεθνούς προστασίας κτλ. Τους παρέχονται τρία γεύματα την ημέρα και άλλες υπηρεσίες. Μετά τις τρεις μέρες, σε περίπτωση που έχουν ήδη συγγενείς στην Κύπρο, επιλέγουν να διαμείνουν μαζί τους μέχρι να εξεύρουν δικό τους σπίτι ή διαμέρισμα. Σε αντίθετη περίπτωση, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας Αιτούντων Διεθνούς Προστασίας στη Κοφίνου, το οποίο ωστόσο λειτουργεί συνεχώς υπό συνθήκες πληρότητας. Σε περίπτωση που αιτών δεν παραπέμπεται στο Κέντρο Υποδοχής λόγω πληρότητας του Κέντρου, έχει πρόσβαση στο σύστημα δημοσίου βοηθήματος του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας.
Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι πολλά είναι τα παιδιά που είναι ασυνόδευτα και ο χώρος φιλοξενίας στην Κοφίνου δεν είναι ο καταλληλότερος για τη διαβίωση αυτών των παιδιών που πολλές φορές δεν έχουν τα αναγκαία και δεν μπορούν από μόνα τους να μεριμνήσουν για να έχουν τα στοιχειώδη για τη διαβίωσή τους.

Εισηγήσεις για ενίσχυση του έργου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας με σκοπό την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας

Καταρχάς θέλουμε να τονίσουμε ότι τα μέσα για έρευνα ώστε να εντοπιστούν περιπτώσεις οικογενειών που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα είναι περιορισμένα, με αποτέλεσμα αρκετά παιδιά να ζουν στη φτώχεια και την εξαθλίωση, χωρίς να μπορούν οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να βοηθήσουν.

- Αρχικά οι Υπηρεσίες μπορούν να συνεργαστούν με τα σχολεία, τα οποία έχουν στοιχεία για τους άπορους μαθητές και με πλήρη εχεμύθεια να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες και να βοηθήσουν τα παιδιά που έχουν πραγματικό και ουσιαστικό πρόβλημα.
Για παράδειγμα οι Υπηρεσίες σε συνεργασία με εταιρείες τροφίμων/ένδυσης/υπόδησης να παραχωρούν τρόφιμα και ρούχα σε οικογένειες που έχουν άμεση ανάγκη. Η επιλογή των εταιρειών θα μπορεί να γίνεται με ειδικά κριτήρια, όπως το χαμηλότερο δυνατό κόστος μέσω διαγωνισμού. Κατόπιν, το Υπουργείο Οικονομικών

σε συνεννόηση με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να προβεί στην κατανομή των τροφίμων με βάση τις ανάγκες της κάθε οικογένειας.

- Οι Υπηρεσίες μπορούν να συνεργαστούν με Κοινότητες και Δήμους για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν πιο εύκολα πληροφορίες για παιδιά και οικογένειες που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και να θεσμοθετήσουν ετήσια επιδόματα αποκλειστικά για τη σίτιση, ένδυση/ υπόδηση και άλλες βασικές ανάγκες των παιδιών, με κάποιο έλεγχο ότι τα επιδόματα αξιοποιούνται για τους συγκεκριμένους σκοπούς. Ταυτόχρονα οι Υπηρεσίες και Δήμοι/ Κοινότητες μπορούν να προσφέρουν δωρεάν ψυχαγωγία (π.χ. ταινίες, χορό, κτλ) για τα παιδιά αυτά, καθώς και να υποχρεωθούν τα Κέντρα Νεολαίας να δίνουν προτεραιότητα στα παιδιά που έχουν οικονομικά προβλήματα να συμμετέχουν σε δημιουργικά εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες.
- Να δοθεί άδεια για τηλεφωνική γραμμή άμεσης επικοινωνίας, στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται τα ίδια τα παιδιά και να ζητούν οικονομική ή υλική βοήθεια. Να δίνουν τα στοιχεία τους με πλήρη εχεμύθεια και οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να εξετάζουν τις περιπτώσεις και έχοντας καθορίσει συγκεκριμένα κριτήρια να δίνουν ανάλογα βοήθεια είτε οικονομική είτε υλική.
- Συγκεκριμένα για τα παιδιά μετανάστες και τις οικογένειες τους πρέπει να δημιουργηθούν άλλα κέντρα φιλοξενίας, πιο ανθρώπινα και με πιο καλή υποδομή, ώστε οι συνθήκες διαβίωσης να είναι πιο καλές και να μη νιώθουν μειονεκτικά. Καλό θα ήταν αυτά τα κέντρα να μην ήταν αποκεντρωμένα, αλλά κοντά ή μέσα στις πόλεις, ώστε και αυτά τα παιδιά να έχουν πιο εύκολη πρόσβαση σε σχολεία, ψυχαγωγία και ό,τι άλλο θα τους κάνει να νιώθουν ωραία και ότι είναι καλοδεχόμενα στη χώρα μας.

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ζουν έχοντας τα απαραίτητα και χωρίς να στερούνται τα βασικά μέσα διαβίωσης. Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ζουν μια αξιοπρεπή ζωή και να μη νιώθουν μειονεκτικά και κατώτερα από άλλα. Το Κράτος, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας οφείλουν να φροντίσουν ώστε όλα τα παιδιά να είναι χαρούμενα και να ζουν μια καλή ζωή στην Κύπρο.

Παιδοβουλευτές:

1. Ευαγγελία Λαζάρου
2. Άντης Τζιάμαλης
3. Έλλη Σπηλιοπούλου
4. Ελευθέριος Νίκου
5. Στέλλα Θεοδούλου
6. Βέρα Θεοφάνους
7. Ειρήνη Σαββίδου
8. Δήμητρα Χατζηκωστή

Συντονίστρια:

Δήμητρα Σιέλη